

Milan MAŤAŠE

KYSUCKÉ REMINISCENCIE NA VECI PRAZVLÁŠTNE

I.

Keď som si kedykoľvek spomenul na revolučné udalosti novembra 89, vždy ma premkol pocit tragiky osudu a vnútornej prázdnoty. Nie však zo samotných politických zmien, ktorým sa v tých časoch vďaka celospoločenskej eufórii len málokto neradoval, alebo naopak, z nepríjemného až mrazivého precitnutia do reality nadchádzajúcich rokov, ktorému sa zas radoval len málokto, ale z čisto osobných dôvodov, kraľujúcich nad tými ostatnými, nech by sa tie videli čo aj ako vážne a dôležité.

Keby ma vtedy neopustila Petra, manželka, s ktorou som žil takmer deväť rokov, na všetko by som sa bol díval určite inak. Áno, človek si povie: je tam toho, takýchto rozchodov bolo, je a bude! Lenže, toto nebol iba taký obyčajný rozchod; bol oveľa ťažší a krutejší ako tie ostatné. Petra odišla; no nie, že by odísť chcela, alebo, že by som to nebudaj ja chcel pre také či onaké dôvody.

Odišla, lebo - odísť musela.

Štvrtého novembra o pol piatej ráno.

V spánku.

Navždy a nenávratne.

Roky som sa následne snažil odpovedať si na otázku, či sa predsa len nedalo robiť niečo viac pre to, aby tu spolu s nami mohla Petra v akom-takom zdraví pobudnúť ku spokojnosti všetkých ešte mnohé a mnohé chvíle, aby ďalej mohla našu malú dcérku, taktiež Petru, vychovávať a dávať jej to, čo jej ja nedokážem v živote dať, nech sa budem snažiť akokoľvek, či aby sa jej konečne vyplnil jeden veľký sen (vec naoko taká banálna): aspoň raz v živote sa pozrieť do Verony.

Nevedel som však na túto otázku nájsť uspokojivú odpoveď, nedokázal som posúdiť možnú mieru zodpovednosti zainteresovaných osôb, seba nevynímajúc. Čo by som vtedy dal za to, keby mi bol niekto povedal, čo sa neurobilo a malo, čo sa zanedbalo, kto nesie za to zodpovednosť a kto to konečne prizná. No nikto sa nenašiel.

Spomienky na všetky tieto udalosti doliehajú na mňa ešte vždy skľučujúco a vôbec ma neodbremeňujú, ako sa zvykne hovoriť, keď sa niekto, niekomu s niečím zdôverí a vyrozpráva sa. Je to naďalej pre mňa depresívna téma (odvtedy prešli iba štyri roky) a stále sa nedokážem cez to tak dobre preniesť. Ani trochu by som sa neodvažoval jatriť si staré boľavé rany a oprašovať veci, ktoré ešte ani len nestihli zapadnúť prachom zabudnutia, keby sa neboli udiali udalosti, svojou podstatou vybočujúce z rámca môjho chápania.

Stereotyp posledných rokov bol zrazu ako bleskom radikálne ukončený a ja som sa ocitol v situácii, o ktorej som nikdy nepredpokladal, že sa môže udiať práve mne, takému nešťastníkovi. No stalo sa, a to akoby presne podľa príslovia: Chudák sa išiel prežehnať a - vykľal si oko.

Moja malá Peťka ťažko ochorela.

Začalo sa to na jar. Takto pred rokom.

Peťka bývala dosť chorľavá, mávala časté angíny, chrípky, raz dokonca zápal pľúc, vybrali jej nosné mandle... jednoducho toho bolo na osemročné dievčatko až-až. Azda už toto boli predzvesti oveľa nepríjemnejších udalostí, ktoré mali nastať práve tento rok, no nikto si na niečo také ani len nepomyslel (ako by aj mohol?) a tešil z pokojného rodinného života.

„Peťka je chorá!“ povedala mi mama, keď som z práce prišiel domov. Bolo to vo štvrtok, začiatkom mája. „Volala sem učiteľka, aby sme prišli pre ňu, že jej je zle a bolí ju hlavička. A aj vracala,“ dodala.

Okamžite som vbehol do detskej izby. Peťka ležala v posteli, zakrytá paplónom až po bradu, a očka mala zatvorené. Keď začula, že niekto vošiel, pomaly ich otvorila a usmiala sa na mňa. Inokedy také živé dieťa, teraz nemala ani silu rozprávať.

„Teplotu nemá, merala som ju. Že by to mala od žalúdka? Ráno nič také nejedia...“

Podišiel som k nej a sadol si na okraj postele.

„Bolí ťa niečo, zlatko?“ a hladkal som ju po lesklých gaštanových vláskoch. Iba pokrútila hlavou, neodpovedala, a unavene zavrela oči. „Ak jej to neprejde, ráno s ňou idem k doktorke.“

A tak aj bolo.

Je to vraj len obyčajné prechladnutie, vnútorná teplota, skrytý neškodný bacil, ktorý istotne nachytala niekde v škole; veď apríl bol taký sychravý... - vypočul som si od detskej lekárky. Treba jej len pokoj, piť veľa tekutín a jesť dostatok ovocia. Kvôli vitamínom, pravdaže.

Nič prevratné, no do bodky sme to splnili. Týždeň bola doma, prešlo jej to. I druhý týždeň, v škole, bolo všetko v poriadku, nič sa nedialo, no tretí týždeň, a opäť vo štvrtok, sa to zopakovalo. Avšak - razantnejšie.

Doktorka teraz už príliš nepremýšľala a poslala ju na komplexné vyšetrenie. Okrem miernej aritmie srdca a šelestu jej nezistili absolútne nič. Po niekoľkých dňoch, ktoré strávila v nemocnici na pozorovaní, ju prepustili domov.

Aj keď sa vraví, že opakovanie je matkou múdrosti, sú veci, keď je akékoľvek opakovanie úplne zbytočné. Kiež by som sa teraz nemusel opäť opakovať, kiež by som nemusel zdôrazňovať, že o tri týždne, presne na deň, sa tretíkrát Peťke pohoršilo (a opäť silnejšie ako naposledy), kiež by boli moje slová o jej nezvyčajných zdravotných problémoch iba nepotrebnými kecami, navždy patriacimi minulosti!!!

Ešte vtedy, v dobe maximálneho psychického vypätia, dva dni nato, ako Peťu vzali do nemocnice, sníval sa mi zvláštny a pomerne neusporiadaný sen (napokon, presne odzrkadľoval moje vtedajšie myšlienkové pochody), v ktorom som sa stretol s Jarom, starým známym z Kysúc. Sen bol dosť živý, no neprijemný, lebo sa končil pomerne dramaticky. Prudko som sa strhol a precitol s tým, že opäť myslím na Peťu.

Aj keď som nevedel vôbec analyzovať svoje sny, akosi podvedome som cítil, že tieto veci majú asi skutočne niečo spoločné. Preto, o niekoľko týždňov, ohromený a skrúšený z toho, čo sa mi opäť s dcérou deje, rozhodol som sa prakticky bez váhania.

Skutočne som nevedel, netušil som, prečo chcem odísť práve na Kysuce, no viem, že na inú možnosť by ma vtedy nenahovoril nikto za žiadnych okolností a za pomoci žiadnych argumentov, ktoré by mi predkladal.

Mama božekala a neprestajne zalamovala rukami, otec zas argumentoval striktne racionálne. Ja som sa však nedal a ďalej pokračoval v balení Petiných šiat a základných vecí, ktoré by sa jej mohli zísť počas niekoľkých dní pobytu na horách.

Dusná emočná atmosféra sa dala takmer krájať ako dym v tom najzafajčenejšom bare.

Medzitým sa Peťka stihla poobliekať, no trvalo jej to veľmi dlho a viditeľne ju to unavilo.

Pomohol som jej s poslednými úpravami, pozapínal gombíky na ľahkom svetříku a zašnuroval červené topánočky.

Vzal som nachystané tašky s našimi vecami a druhou rukou som chytil za ruku Peťu, aby sa jej po schodoch išlo ľahšie. No po pár krokoch sa jej začali podlamovať kolená a ja som usúdil, že bude najlepšie, keď ju zoberiem na ruky. K autu mi s taškami pomohol otec.

Čakala ma jedna z najzdĺhavejších ciest môjho života.

Takýto neprijemný pocit som skutočne ešte nikdy nemal, dokonca ani vtedy nie, keď plameň na lampe života mojej ženy prežíval posledné svoje chvíle a blížil sa k svojmu finálnemu

jasnému zažiaraniu. Všetci sme totiž dlhšie vedeli, že táto jej lampa má v sebe už iba ostatné kvapky oleja, ktorý jej plameň nedokáže naďalej viac živiť.

Neistota... Neistota je zákernejšia ako čokoľvek iné. Drása vám vnútro a nenechá vás ani chvíľu na pokoji. Vyživuje vašu poslednú nádej, dávajúc jej iba toľko energie, aby tá - ako od hladu skapíňajúci pes - prežívala na pokraji priepasti smrti, a aby - keď to budete najmenej čakať, mysliac si: Čo keby predsa!?! - skopla vás neľútostne dolu. Je horšia než tá najčiernejšia realita, u ktorej však máte istotu, že skutočne nastane.

Vari každú minútu som sa pozeral na zadné sedadlo a sledoval, ako tam Peťa leží zababušená a skrútená do kľbka, s bielou tvárou, vytrčajúcou z hrubej deky spolu s hlavou jej najobľúbenejšieho medvedíka, ktorý mal oblečené kárované nohavice na traky a na bruchu prišitý veľký gombík. Kúpila jej ho ešte jej mama.

I keď nekonečne pomaly, ale predsa mi cesta ubiehala a zhruba po dvoch hodinách som sa ocitol na Kysuciach. Išiel som z Kysuckého Nového Mesta do Čadce, ďalej do Turzovky a stade do Prediera, skade som už nepokračoval na Klokočov, ale odbočil smerom do Korne. Po krátkej chvíli som už prechádzaj po starej, kamenistej ceste k finálnemu koncu tohto môjho snaženia: k domu Jaromíra Gruláňa.

II.

Na miesto sme došli krátko po druhej hodine.

Bol pekný, jasný deň. Na čisto modrej oblohe ani jeden oblak.

Pri Jarovom dome som vystúpil z auta a zhlboka som sa nadýchol. Okrem dokonale čistého a sviežeho vzduchu som do seba nasal aj čosi navyše, čosi, čo mi dodalo pocit vnútorného pokoja. Hádam po prvý raz za mnoho posledných mesiacov.

Na dvore za plotom sa rozštekal pes, ktorý pretrhol moje hĺbanie nad touto kysuckou krajinou. Ticho som zatvoril dvere na aute, aby som Peťu nezobudil, a pobral sa k bránke.

„Je toto možné!?!“ vykrikoval Jaro.

Vyšiel z domu, keď začul brechot. S rozžiarenou tvárou ma srdečne privítal.

„Kde sa tu berieš, a tak nečakane?! Čo si mi nedal vedieť? Mohol si napísať! Také prekvapenie! nepúšťal ma k slovu. „Pod! Pod ďalej!“

„Nie, počkaj!“ konečne som prehovoril. „Dcéru mám v aute. Spí. Je chorá.“

„A čože jej je?“

„Ale!“ Len som ledabolo mávol rukou a otočil hlavu, čo Jaro hneď správne pochopil.

„No, pod! Pozrieme sa na to,“ a vykročili sme k autu.

Petra ležala na zadnom sedadle tak, ako si ľahla v Trenčíne. Akoby sa jej nechcelo ani pohnúť, akoby nemala ani silu pohnúť sa. Jemne som z nej odokryl deku a pomohol jej vstať. Bola ospalá a pretierala si oči. Opäť som ju vzal na ruky a niesol ju do domu. Unavene si položila hlavu na moje rameno.

Spánok jej však pomohol a trochu ju zmobilizoval.

Teraz sedela na stoličke a dnes po prvý raz jedla; aj to len asi dvadsať malých piškót máčaných vo vlašnom kozacom mlieku.

Zatiaľ som sa Jarovi snažil vyrozprávať v skratke všetko, čo sa za posledné obdobie udialo. Pozorne počúval, iba chvíľami si niečo zamrmľal, no mlčal. Vedel som, že premýšľa.

Jaro bol zaujímavý chlap. Spoznal som sa s ním pred viac ako pätnástimi rokmi, keď mi ho predstavil náš spoločný kamarát ako „odborníka nielen na vodu“. Moji rodičia totiž potrebovali naraziť na záhrade studňu a hľadali niekoho, kto dokáže vodu pod zemou presne lokalizovať. Nezmýlil sa. Určil tri rôzne miesta, s rôznou výdatnosťou vody, idúcou rôznymi smermi a nachádzajúcou sa v rôznej hĺbke. Odporučil najlepší a najsilnejší prameň a poradil ako ďalej. Odvtedy som sa s ním stretával pravidelne, minimálne raz do roka. Bol som ešte slobodný a nerobilo mi problém odísť z domu i na niekoľko dní.

No Jaro sa nezaoberal len hľadáním vody či rôznych kovových predmetov pod zemou. Vedel, a to veľmi dobre, aj liečiť rôzne neduhy ľudského tela. Chodili za ním ľudia najmä z okolia a prosili ho o radu a pomoc. Pomáhal všetkým ako vedel. A bezplatne!

„Zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte - tak je predsa napísané,“ vždycky vrazil. „Prečo by som si mal nechať platiť za niečo, čo nieje prakticky ani moje?“

To bolo ešte roky, roky pred prevratom, keď o nejakých liečiteľoch a psychotronikoch nebolo ani počuť. Aspoň nie oficiálne. A potom sa s nimi akoby vrece roztrhlo. Objavili sa všelijakí dobráci, ktorí o sebe tvrdili, že majú dar od Boha, a za ten si vzápätí nechali aj dobre zaplatiť. Títo zázračníci, alebo aj iní, ako som ich s obľubou nazýval, štadiónoví vykacovači (tí zas ohurovali plné štadióny a športové haly tým, že nechávali ľudí doslova vykotíť vzápätí, ako im na čelo položili svoju ruku), zneužívali sily ľudskej viery k tomu, aby sa egoistický obohatili na ich energii a nehanebne z nej profitovali; či už z tej jemnej, ako aj z tej najhrubšej, ktorej zvykneme hovoriť jednoducho: peniaze.

Toto všetko nespomínam iba preto, aby som každého jedného liečiteľa hodil do spoločného vreca. Bolo by to veľmi jednoduché, no neobjektívne. Vždy sa nájdu výnimky a v tejto oblasti je to obzvlášť zaslúžienahodné. No spomínam to preto, lebo aj Jaro bol aktívny práve na tomto poli a nikdy to za žiadnych okolností nezneužil. Keď mohol, pomohol, keď nemohol či nevedel, uznal svoju bezmocnosť či nevedomosť. Bol skromný a pokorný nie iba v slovách, ale hlavne v činoch.

Jaro Peťku najskôr podrobne vyspovedal a povypytoval sa jej, či ju niečo nebolí a ako sa cíti. Potom prešiel k samotnému diagnostikovaniu. Používal okrem virgule aj holé dlane, s ktorými pohyboval okolo celého jej tela po presne vedených dráhach (aspoň sa mi to tak javilo). Túto procedúru som nielen u neho videl vykonávať už mnohokrát. Občas sa pozastavil, podržal ruky nad určitým miestom a čakal, až mu do vedomia vstúpi jemný pocit, vyhodnocujúci práve kontrolované miesto.

„Nič,“ stoicky zahlásil, keď ukončil svoju prácu. „Žiadne anomálie, žiadne defekty, zmeny funkčnosti orgánov, nič, čo by zodpovedalo jej stavu. Musím ti povedať, že je to záhadou aj pre mňa. Jediné, čo som zistil je to, že Peťa má obrovský úbytok energie. To preto je taká slabá.“ Sfúkol na stole položenú sviečku, nad ktorou si až doposiaľ nahrieval ruky, a odložil ju bokom. „A teraz čo?“ spýtal som sa ho mierne zmätený. „Bude sa dať ešte niečo robiť, alebo... Ja teda neviem... Nenecháme to radšej tak?“

„Pokoje! Netreba hneď prepadať panike! Vždy sa dá niečo robiť. A tu sa neurobilo zatiaľ ešte nič. Treba v prvom rade zistiť, kde je pes vlastne zakopaný. Hneď prídem.“

Po necelých desiatich minútach vošiel Jaro s plným náručím nalámaných brezových vetvičiek a položil ich na posteľ.

„Budete spať tu v izbe. Ty tu a Peťa tu,“ a ukázal na rôzne strany starej manželskej postele.

„A ty?“ spýtal som sa ho.

„Čo sa ty o mňa bojíš?!“ odbil ma. „Ja mám miesto v kuchyni. Pod' mi pomôcť!“

Prehodili sme paplón s vankúšom z ľavej strany postele na pravú a nadvihli plachtu. Medzi ňu a matrace následne začal Jaro ukladať brezové konáriky v smere šírky postele a rovnomerne ich rozťahoval, aby nikde nevznikol väčší hrb. Zo skrine vytiahol hrubú vojenskú deku a preložil ju na polovicu.

„Keby ju to náhodou tlačilo... Teraz už určite nebude... Vieš, breza je veľmi zaujímavý strom. Okrem iných, samozrejme. Dokáže chorého človeka očistiť od mnohého negatívneho a zdravému zase dá silu a energiu. Keby boli všetky stromy také ako breza!“

Peťu sme uložili do postele, aby si oddýchla.

V kamennom krbe, ktorý bol v rohu miestnosti, založil Jaro oheň. Bolo treba, aby do večera, keď sa viac ochladí, vyhnal celú izbu na vyhovujúcu teplotu. Kvôli Peťke. Aj keď horúčku nemala, potrebovala (podľa Jarových slov) teraz oveľa viac tepla ako je bežné.

Keď sa v krbe dostatočne rozohorelo, Jaro šiel navariť ešte čaj z dajakých bylín. Až potom si mohol povedať, že doposiaľ urobil všetko, čo bolo treba. Vrátil sa z kuchyne do izby a konečne si ku mne opäť prisadol. Peťa medzitým zaspala.

Jaro nalial do pripravených pohárov vína vlastnej výroby, ktorým sme si hneď aj pripili: na naše opätovné stretnutie a - a to najmä - na Petine vyliečenie! To bola vec, trápiaca ma najviac zo všetkých, dokonca by som povedal, že to bola jediná vec, ktorá ma vtedy trápila, lebo svojou intenzitou výrazne prevyšovala tie ostatné.

Jaro mi nalial ďalší pohár vína; on sám však už nechcel.

Určite by sme sa začali zhovárať o niečom inom, keby mu o pár sekúnd nebolo napadlo, že by mal vykonať ešte jednu vec, pomocou ktorej sa istotne dozvie o Petrinom stave viac, ako sa mu podarilo doposiaľ zistiť.

Ihneď vyskočil a zo šuflíka starého sekretára vytiahol veci, potrebné k automatickej kresbe: obyčajnú ceruzku a biely papier.

Sadol si a pritiahol si stoličku čo najbližšie k stolu. Chvíľu len tak zamyslene mlčal, koncentroval sa. Keď uznal (nie však prostredníctvom mysle, ale akejsi vnútornej intuície), že je práve teraz ten správny čas, začal.

Prvé ťahy, ktoré urobil, boli dosť vláčne, uhladené a znamenali štylizované obrysy ľudskej postavy. Avšak ďalšie čiary (vlastne ťahy jednej jedinej neprerušovanej čiary) boli už krátke, pomerne energické a mali konkrétny význam. V kombinácii s všelijakými krivkami, špirálami, vlnovkami a krúžkami vytvárali obraz, na ktorý som nemo hľadel ako totálny laik, sledujúci staré čínske znaky v tej najdokonalejšej kaligrafickej podobe.

Aj keď konečný výtvar sa podobal viac na čmáranicu malého decka v predškolskom veku ako na umelecké dielo, bol skutočným umením; nie však z hľadiska klasického umenia či z estetického hľadiska, ale z hľadiska umenia *vytvoriť* to, z hľadiska interpretačného, vnútorného, významového, a to je - ak to dokonca človeku môže pomôcť - umenie oveľa prospešnejšie. Po zhruba dvadsiatich sekundách čistého času, maximálne polminúte, bol s prácou hotový a čiaru ukončil veľkým množstvom pri sebe koncentrovaných ťahov, ktoré sa zlievali do podoby čiernej strapatej gule, umiestnenej na papieri vľavo hore.

Najskôr spomenul (na moje veľké prekvapenie) určitú disharmóniu na srdci a ja som mu potvrdil Petin šelest. No vzápätí sa zháčil a na tvári mu bolo vidieť, že hľadá vhodné slová, ktorými by mohol pokračovať ďalej.

„Všetko by bolo v úplnom poriadku, nič by som tu také zvláštne nebadal, nebyť... nebyť tohto tu.“

Hrotom ceruzky zaťukal na čiernu „machuľu“ na papieri.

„A to je čo?“

„Ešte neviem, ale je to zaujímavé...“ opäť sa zamyslel. „Oslabuje ju totiž práve toto...“

Neobjavil sa vo vašom okolí v poslednej dobe niekto, koho ste predtým nepoznali? ... Neprišťahovali sa k vám do susedstva noví nájomníci? ... Nespriatelila sa Peťa s dajakou kamarátkou, ktorú predtým nepoznala? ... Nezačala chodiť k niekomu na návštevy? ...“

Na všetky Jarove otázky som musel odpovedať stále tým istým slovom: Nie!

„Alebo nevyparatila náhodou niekomu niečo? ... Nevychádza si zle so susedkami? ... Nemá problémy v škole? ... S nikým? ... Nezačala dostávať náhodou horšie známky? ...“

A ja opäť: Nie... Nie... Nie...

„Naozaj zaujímavé. Naozaj,“ Jaro nechápavo pokrútil hlavou. „Vieš, ide o to... Niekto, alebo niečo - toto! - na ňu pôsobí veľmi deštruktívnym spôsobom. Áno, skutočne! Pre mňa je to tiež nepochopiteľné, ale - je to evidentné! Hovoriť v jej prípade o nejakých životných problémoch či vážnych konfliktoch s niekým je určite zbytočné, no predsa: nemohla spôsobiť v niekom, to je jedno kvôli čomu, určitý pocit - nenávisť?“

„Preboha, kto by mohol vôbec nenávidieť také malé dievčatko!?! A prečo?!“ skutočne som zhrozený nechápal.

„Veď práve! Veď práve! A ty - nemáš náhodou nejakú novú známosť? Priateľku?“

„Ale, prosím ťa!“

„Musím zohľadniť všetky možné okolnosti, ktoré by mohli mať na to vplyv. Stáva sa, že si dvaja ľudia jednoducho nezapasujú; následky potom bývajú rôzne.“

„Mne o tom hovor - nezapasujú. Poznám také veci z roboty.“

„V každom prípade,“ dodal o chvíľu, „nech je pôvodca akýkoľvek, teraz mi prislúcha, keď sa už vie, o čo tu zhruba ide, urobiť určité opatrenia.“

A skutočne, hneď aj začal konať.

Najskôr nasypal na malý tanierik asi za hrst' soli, morskej soli s hrubými kryštálkami, a položil ju opatrne pod posteľ, presne pod Petin hrudník, aby sa na ňu, ako mi povedal, naviazalo čo najviac negatívneho, pokiaľ nevykoná, on, Jaro, hlavný zákrok, zákrok s prívlastkom: definitívny. Bodaj by!

Sledoval som ho od stola, pomaly si usrkávajúc vína, a v duchu sa čudoval každému jeho kroku, ktorý robil tak nenútene, že už o tom azda ani nepremýšľal. Upokojovalo ma to. Počiatková nervozita a obava z neistoty zo mňa veľmi rýchlo opadávali. Teraz mi však behali po rozume ďalšie úkony, ktoré sa Jaro chystal v nasledujúcich chvíľach vykonať, lebo som o nich nevedel absolútne nič a boli pre mňa veľkou neznámou. Maximálne som mu však dôveroval a vedel som, že čokoľvek vykoná, nevykoná zbytočne, a čokoľvek by malo byť vykonané, vykonané bude.

Dopil som ďalší pohár vína.

Ešte chvíľu behal z izby do izby a na stôl donášal potrebné veci. Keď bolo všetko nachystané, pozatváral dvere a okná, a zastrel ich. Pomaly sa schyľovalo k večeru a (mal som taký dojem) mierne sa aj zamračilo, takže v dome, obklopenom hustými lesmi, v izbe s tromi menšími oknami začínalo byť akosi šero.

Jaro zažal svetlo a sadol si.

Na stole ležali dve biele sviece, zápalky, ostrý medený hrot, mosadzné kyvadlo a kreslený obrázok anatómie človeka z profilu, znázorňujúci umiestnenie siedmich čakier, hlavných energetických centier ľudského tela. A ešte môj obal na doklady, ktorý som medzitým na Jarovu prosbu vzal z auta. Mal som v ňom založených asi desať fotografií svojich známych i tých blízkych z rodiny. Samozrejme medzi nimi aj niekoľko fotiek malej Peťky. Jaro si z nich vybral takú, na ktorej je Peťa pri narodeninovej torte so siedmimi sviečkami, fotku starú necelý rok. Potom zapálil obe sviece a postavil ich tak, že vzdialenosť medzi nimi bola zhruba päťdesiat centimetrov. Pred ľavú sviečku položil anatomický obrazec postavy, pred pravú Petrinu fotku.

Aby som vedel aspoň približne, o čo v nasledujúcich chvíľach pôjde, a aby moja zvedavosť nepôsobila na neho rušivo, stručne mi o tom povedal.

„Petra má zablokovanú korunnú čakru, takže k nej teraz nemôže prúdiť v dostatočnom množstve energia, kozmická, univerzálna energia, ktorá oživuje všetko vo vesmíre. Peťa je momentálne ako ryba na súši, ako vták, zatvorený do nepriedušného puzdra. Ak sa toto puzdro neprerazí, vták bez kyslíka zahynie. Tá čierna hnusoba, ktorú som pred chvíľou nakreslil tam, do rohu papiera, z tejto situácie maximálne ťaží, a to, čo má podľa Boha pravdy patriť Petre, berie si pre seba. Nevie, kto to je, ale má na svedomí samotnú blokádu. A my mu v tom teraz zabránime.“

Vzápätí nato ako do pravej ruky vzal na stole položené kyvadlo, usmial sa na mňa, čím mi dal najavo, že reči už bolo dosť a treba prejsť konečne k činom. Do ľavej ruky chytil pripravený medený hrot a nasmeroval ho nad hlavu ľudskej postavy z obrázku. Kyvadlo držal nad Petinou fotografiou. Rýchlo som pohľad od Jará preniesol na posteľ k Peťke, a od nej opäť na Jará, a opäť - od Jará k Peťke. Zdalo sa mi, že jej ťažký dych počujem až k sebe, ba, že sa jej začalo dýchať dokonca o niečo ťažšie.

Jaro to práve odštartoval.

Kyvadlo v jeho ruke sa nad fotkou pomaly začalo otáčať.

Jeho smer presne kopíroval pohyb sekundovej ručičky mojich náramkových hodín, ktorých - neuveriteľné!!! - tikot som začal vnímať úplne zreteľne, a to rovnako ako všetky nepatrné zvuky navôkol. Možno som vtedy začul aj nenásytné rýpanie malého červotoča v jednej z mnohých drevených hrád nad nami. Nevieť. A neviem ani to, či som v tých chvíľach vôbec dýchal; asi to vtedy nebolo pre mňa ani podstatné - vedieť to.

Bol som si však naisto v tom, že srdce mi bije, a to tak prudko, že som ho vnímal ako rýchle, silné údery veľkou stehennou kosťou na kožu potiahnutý bubon u domorodých obyvateľov niekde v pralesoch Novej Guinei.

A kyvadlo sa neprestajne točilo.

Jedna otáčka -jeden hlasný Petrin výdych....

Jedna otáčka - aspoň päť úderov môjho srdca....

Jedna otáčka - tisíce a tisíce chaotických myšlienok...

Za posledné sekundy sa všetko ešte niekoľkonásobne umocnilo.

Pohľady na Peťu, na Jará... na kyvadlo, na Peťu... na medený hrot... na Jará...

A zvuky!

Jej ťažký dych... tikot mojich hodín... praskot v krbe... opäť ťažký dych a opäť krb...

buchot srdca... tikot hodín... hľadajúci červotoč... hodinky... krb...

Všetko sa mi zlialo do jediného pocitu toho všetkého, do bodu, v ktorom som vnímal každý detail ako samostatnú živú časť jediného organizmu.

Moje vnútro, nastavené na tej správnej rezonancii, oscillovalo vo svojej maximálnej miere. Ak by to malo trvať ešte niekoľko ďalších okamihov, asi by som to už nezvládol.

Jaro... Peť'a... hodinky... Peť'a... srdce... hrot... krb... Jaro... kyvadlo... červotoč... Peť'a... krb... hrot... hodinky... hrot...

A vtom: Náraz!

Prudko ma trhlo a...

Ticho.

Nepočul som už nič, nič z toho, čo mi až doposiaľ drásalo môj precitlivý sluch.

To ticho sa nedá opísať.

Jednoducho - ticho.

Medený hrot zapichnutý v obrazi.

„Je to tam,“ flegmaticky vyriekol Jaro. Po prvý raz za posledné chvíle zodvihol zrak od stola.

„Bude spať až do rána,“ a otočil sa k Peťke.

III.

Áno, skutočne to bude iba polrok, viac nie, čo som nastúpil do nového zamestnania. Bolo mi úplne jedno, čo budem robiť (takmer desať mesiacov som bol bez práce), robiť som už chcel čokoľvek. Začal som z toho byť poriadne nervózny a nebyť toho, že som s malou Peťou býval u rodičov, ťažko povedať, ako by som to bol celé zvládol, a nie len finančne.

Raz som sa náhodne (aspoň sa to tak hovorí) stretol s jednou známou kamarátkou, ktorá mi medzi rečou povedala, že tam, kde pracuje, potrebujú súrne niekoho nového, že by som mal možnosť, keby som chcel. Jednalo sa o prácu na počítači, v sklade, vo firme obchodujúcej s ložiskami a pridruženým sortimentom. Ja som samozrejme chcel, a tak som sa už druhý deň ocitol v novopostavenej budove spoločnosti, v ktorej som mal pracovať minimálne nasledujúcich niekoľko mesiacov.

Všetko bolo úplne super, najmä prvé týždne po nástupe: zaujímavá práca, ktorá mi šla od ruky; výborní kolegovia a kolegyne, s ktorými sa dalo fantasticky vyjsť a o všeličom sa pohovárať; celková pokojná atmosféra v kolektíve... Problémy však nastali asi po štyroch mesiacoch, a to priamo s jedným z dvoch konateľov firmy, ktorého nazvem: inžinier Andrej. Ten vtedy prišiel hneď ráno do skladu a nabehol na nás, na mňa a na kolegu, pre jednu vec, ktorú tu nebudem zbytočne opisovať. Jeho reakcia však nebola vôbec adekvátne a k tomu

všetkému, mýlil sa. Keď som ho chcel na to upozorniť a vysvetliť situáciu, nič neuznal a doslova ma zotrel, že som neurobil to, čo mi deň predtým kázal. Nemal som slov. Kolega Vlado ma však pomerne úspešne upokojil a dopodrobna mi objasnil povahu inžiniera Andreja, mimochodom vraj veľmi pobožného človeka, navštevujúceho každý deň svätostánok katolíckej cirkvi. Čo som sa však počas nasledujúcich dní a týždňoch dozvedel, ma nesmierne prekvapilo, ba až zarazilo. Ak by bol náš vedúci chodil každé ráno do kostola ako mnoho iných ľudí, nič zvláštne by na tom nebolo (sám poznám niekoľko takých), lenže on patrila na dôvažok k dajakej modlitebnej skupine veriacich, ktorí sa nazývajú: charizmatici. Chodia pravidelne na svoje stretnutia a veria vo svoju neomylnosť. Nepripustia názor nikoho iného, len svoju pravdu považujú za jedinu pravdivú a myslia si, že majú recept na múdrosť. Tak sa správal aj on: arogancia najhrubšieho zrna. Ľudskosť a láska k blížnemu, o ktorých neprestajne omieľal svoje plané reči, nenachádzali v jeho každodennom živote ani to najmenšie praktické uplatnenie. A keďže som mu tento fakt počas jednej slabej chvíľky vyhodil na oči, oheň bol na streche. Od toho dňa sa v robote začali moje krušné chvíle. Nebyť toho, že mám malú Peťu, vykašľal by som sa naň a odišiel stade preč. trebárs aj späť na Úrad práce. Všetko toto a ešte mnoho iných vecí som porozprával Jarovi, ktorý sedel vedľa mňa a prezeral si fotografie, až doposiaľ ležiace bokom na stole. Bolo nevyhnutné, a Jaro mi to dôrazne prízvukoval, aby sme sa dnešný večer už viac nebavili o operácii, ktorú podnikol na... - nabojím sa to vysloviť - na záchranu mojej dcéry. Ak má nastať želaný efekt, je neslobodno sa neprestajne k nemu vracat' a vopred tak oslabovať jeho silu. Stratil by tým svoju účinnosť a celá Jarova práca by vyšla nazmar.

„Toto je on?“ spýtal sa ma Jaro, presne ukazujúc prstom na môjho vedúceho.

„Áno! Ako vieš? To je on - pán inžinier Andrej!“ Pátos v týchto mojich slovách bol neodškriepiteľný. „Ak by mohol, utopil by ma v lyžičke vody, tak ma má rád. Nemôže ani len vystáť moje reči, ktoré si posledné mesiace akosi nedokážem odpustiť. Ale keď ja, Jaro, tieto pokrytecké drísty náboženských horlivcov z duše neznášam. Od Petrinej smrti. Čo som sa ich vtedy len napačoval. Z každej strany... Z každej strany...“

„Akcia vyvoláva reakciu. Vždy! A ak je on charizmatik, ako hovoríš, tak potom má v rukách pomerne silný prostriedok: svoju skupinu. Tá sa postaví za každého svojho člena a pomôže mu v jeho diele, keď uzná, že je treba. A to všetci - ako jeden...“

Jaro sa mi podrobne v tých chvíľach snažil vysvetliť podstatu toho, čo som ja, už napol ochmelený vínom, len veľmi ťažko dokázal zachytiť a spracovať. Hovoril dačo o hnutí šesťdesiatych rokov, ktoré zosilovalo pôsobenie Ducha Svätého zoslaného na človeka pri krste, a to tým, že sa nad neho, Duchom osvieteného, položili ruky, vyžarujúce akýsi magnetizmus, hovoril o liečení pomocou tohto magnetizmu, hovoril o *vyvolených* z ich radov, ktorí v zmenenom stave vedomia prorokujú nadchádzajúce udalosti a hovoria tajomnými a neznámymi jazykmi, pripomínajúcimi skôr jazyk z krajiny zapáchajúcej sírou ako henochiánsky jazyk svietiacich anjelov, a hovoril aj o tom (aspoň si to ešte matne pamätám), ako sila modlitby desiatich modliacich sa ľudí pre jednu spoločnú vec nie je rovná jednoduchému súčtu síl jednotlivých modlitieb každého z nich, ale je zosilnená zvláštnou rezonanciou, ktorá výslednú silu spoločnej modlitby umocňuje. Ako keby sa desať nerovňalo desiatim, ale - čo je viem - pätnástim alebo dvadsiatim. Zvláštna matematika. Čo ešte iné mi v ten večer povedal, neviem. Jeho sladké víno z mladých smrekových výhonkov bolo neodolateľné, no pomerne silné. Krátko nato som sa, zlomený únavou, pobral ľahnúť si do postele k svojej malej Peťke.

Zobudil som sa na druhý deň, keď ma už slnko nemohlo dlhšie nechať len tak vylihovať a intenzívne ma pichalo do očí svojimi rozpustenými vlasmi. No nebolo to len slnko - Chvála Bohu a Jarovi pevné zdravie počas jeho predĺženého života!!! - bol to aj Petin smiech a jej živý dupot vo vedľajšej izbe.

Vybehol som z postele a prudko roztvoril dvere.

Usmiata a rozradostená Peťka sa mi hodila okolo krku a silno ma objala.

Čo mám vôbec k tomu viac povedať? Načo to mám rozpitvávať a slovami tak nedokonalými opisovať neopísateľné? Hovoriť o svojich vtedajších pocitoch, rýchlo sa meniacich myšlienkach? Kto má oči, vidí, kto má uši, počuje... Každá veta, každé jedno slovo je v tejto chvíli úplne zbytočné. Čo k tomu dodať? Už len - nič!

Rozhodol som sa v to piatkové slnečné ráno, že u Jará zostaneme až do ďalšej nedele, aby Peťa mohla ešte trochu zosilnieť a nabráť energiu z krásnych okolitých hôr. Keď sme o deväť dní odchádzali a lúčili sa s Jarom, nikto by v živote neuhádol, v akom stave bola Peťa, keď sme na Kysuce iba prišli. Ale čert ber to, čo už bolo!

Nielen ja, ale aj moji rodičia doslova žiarili, keď opäť zbadali svoju vnučku, a to takú zdravú a spokojnú, akú už dávno nie. Všetci sme sa až tak predbiehali, aby sme Petre vyšli v ústrety v každej, aj tej najmalicheernejšej veci a robili ju šťastnou. Dokonca som mal strach, že sme ju tou našou obrovskou starostlivosťou príliš rozmaznali, no bez najmenších problémov som privieral obe oči. A veľmi rád.

Jedna myšlienka však vo mne neustále hlodala a ja som ju nedokázal zo seba za žiadnych okolností dostať, tak som sa aspoň snažil, aby môj stále sa zväčšujúci nepokoj nebolo na mne vidieť. Mal som strach. Čo ak sa to Peťke opäť vráti?!?

Plynuli dni za dňom, prešiel druhý týždeň... Začiatkom tretieho týždňa, povestného tretieho týždňa, hneď v pondelok, zahlásil som si na štvrtok a piatok dovolenku. Pre istotu. Vedúci mi ju síce dal, no s nekonečnými rečami o ničom. Dával som si maximálny pozor, aby som sa ovládol, a chladnokrvne som si ho vypočul. V tie dni som jednoducho doma byť musel!

No moje obavy boli, našťastie, úplne zbytočné. Ani vo štvrtok, ani v piatok, ani počas víkendu sa nič nedialo a všetko prebiehalo úplne pokojne. Peťa si nesťažovala na žiadne problémy, bola veselá a azda ešte viac živá ako predtým. Náramne sa mi uľavilo. Tak predsa ma moja intuícia - ísť pred tromi týždňami na Kysuce za Jarom - nesklamala!

Vyvrcholenie toho všetkého však ešte len prišlo - nasledujúci deň. S definitívnou platnosťou sa ukončilo a vyriešilo to, o čom by som najradšej nebol ani písať a čo by som nechcel, aby sa ešte niekedy v živote opakovalo. Tak teda: Hneď v pondelok ráno ma v práci čakalo obrovské prekvapenie. Inžinier Andrej...

„Vracal sa v stredu večer autom s ešte dajakými známymi zo svojho náboženského stretnutia a mal nehodu,“ hovoril mi Vlado tichým, tajomným hlasom, ako keby nás počúval samotný vedúci niekde spoza dverí. „Nečakane sa museli vyhnúť nákladnému autu a zbehli do priekopy. Nikomu sa nič nestalo, ani len škrabanec - akurát jemu. Zlomilo mu to krk.. „ Keď som o tejto udalosti napísal Jarovi, o pár dní mi prišla odpoveď. Vyberám z nej niekoľko viet, lebo vďaka tomu som pochopil, čo sa vlastne vtedy dialo:

„... skôr či neskôr by sa tvojmu vedúcemu aj tak čosi stalo, lebo všetko má svoje hranice a ani mi nemôžeme robiť donekonečna to, čo robiť nemáme...; ... ak svojim negatívnym konaním vypúšťáš do ohrady pomyselné besné psy, boj sa a strachuj, aby sa raz nedostali stade von, či už sami alebo za pomoci niekoho, lebo ťa, ak nie si dost' silný, roztrhajú na kusy...; ... modliť sa za niekoho uzdravenie nie je to isté ako modliť sa za jeho obrátenie, za zmenu jeho myslenia, náboženského presvedčenia, uvažovania, za zmenu jeho vlastnej podstaty. A ak sa to robí ešte bez vedomia danej osoby, potom to nie je už bratská pomoc človeku, ale podtrhnutie nôh, vypustenie ďalšieho besného psa...; ... Keď je niekto vnútorne uzatvorený a nepriedušný, môžu sa niektoré vonkajšie vplyvy, určené jemu, od neho odraziť a prejsť na inú osobu jemu blízku a s ním citovo spojenú, na ktorú budú pôsobiť pozmenenou informáciou...“

Tieto nepríjemnosti sa nikdy viac Petre nevrátia! - stálo v závere jeho listu.

Už prešiel takmer rok, no jeho predpoveď sa zatiaľ do bodky vyplnila. Nevie, čím to je, no skutočne sa nemýlil, a ja som vedel s akousi vnútornou istotou, že to tak aj zostane. Navždy.